

Rumst en de Olympische Spelen van 1920

Bij het begin van 2020 dachten we nog dat de zomer een sportief hoogtepunt zou worden. Meerdere sportieve hoogstandjes zouden ons geserveerd worden. We mochten kiezen tussen het Europees kampioenschap voetbal, Roland Garros, de Ronde van Frankrijk en Wimbledon. Maar het sportief evenement van 2020 moesten de Olympische Spelen in Japan worden. Pure verwennerij voor elke sportliefhebber. Maar toen kwam Covid-19 en elke sportactiviteit werd afgeblazen.

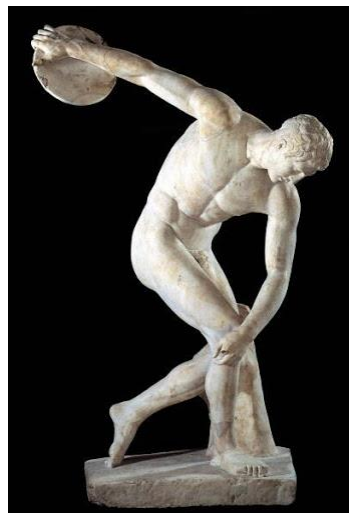
In de rand van de Olympische Spelen ging ook Antwerpen feest vieren. Het is dit jaar namelijk 100 jaar geleden dat De Spelen naar Antwerpen kwamen. Spijtig genoeg vielen ook hier veel festiviteiten in het water. Wat veel Rumstenaars misschien niet weten is dat hun gemeente deel uitmaakte van deze Spelen. Rumst lag namelijk op het parkoers van de marathon. Twee keer passeerden de atleten door het centrum van Rumst.

Wat nu een gigantisch evenement is stond 100 jaar geleden nog maar in zijn kinderschoenen. Sport was toen nog een randgebeuren in de maatschappij. Waar we nu allemaal naar kijken bestond toen nog niet of werd op een zeer amateuristische manier beoefend. Sportende vrouwen waren toen al helemaal een rariteit en werd niet echt aanvaard. Vrouwen horen niet thuis op een sportveld. Gelukkig is er sindsdien veel veranderd.

1. De antieke Spelen:

De eerste antieke Olympische Spelen zijn waarschijnlijk ontstaan uit offerplechtigheden. Deze spelen duurden 5 dagen. Tijdens de duur van de Spelen was er een wapenstilstand. Enkel mannelijke atleten uit Griekse stadstaten werden toegelaten. De eerste gekende Spelen werden georganiseerd in 776 voor Christus. Het aantal wedstrijden breidde uit van één wedstrijd naar meerdere wedstrijden (o.a. vijfkamp, vuist vechten en worstelen).

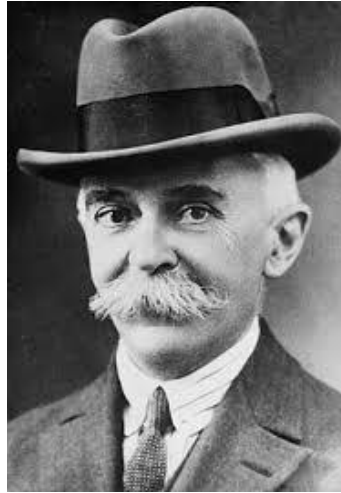
Nadat ze in 395 verhuisden naar Rome werden de Spelen definitief verboden door de Romeinse keizer Justinus.

De Griekse discuswerper

2. De moderne Olympische Spelen:

Het was de Fransman Pierre de Coubertin die de Olympische Spelen in 1894 terug nieuw leven inblies. Ondanks heel wat problemen werd beslist het Internationaal Olympisch Comité op te richten. Dit Comité moest instaan voor het opstarten van de nieuwe Spelen. Deze Spelen moesten om de vier jaar georganiseerd worden. De eerste moderne Olympische Spelen zouden in 1896 te Athene georganiseerd worden.

Pierre de Coubertin

Het eerste Belgische IOC-lid was graaf Maxime de Bousies. Het eigenlijke Belgisch Olympisch Comité werd pas opgericht in 1906. De Spelen van 1908 in Londen waren de eerste officiële Spelen voor het Belgische Olympisch Comité.

3. Antwerpen 1920:

In 1912 stelde het Belgisch Olympisch Comité voor de Spelen van 1920 in Antwerpen te organiseren. De andere kandidaten waren Rome, Boedapest en Amsterdam. De eerste wereldoorlog zou ervoor zorgen dat de Spelen naar de achtergrond verdwenen. Na WOI lagen de kaarten voor Antwerpen zeer gunstig. Poor little Belgium moest beloond worden voor zijn dapper verzet tijdens WOI.

In april 1919 (!) werden de Spelen toegewezen aan Antwerpen. Reders en diamantairs brachten de nodige fondsen bij elkaar.

Men had maar één jaar tijd om alle infrastructuurwerken en voorbereidingen tot een goed einde te brengen.

Het stadion van Beerschot zou worden omgebouwd tot een Olympisch Stadion. In de omwalling van de stad werd een zwembad gebouwd. De roeiwedstrijden werden gehouden op het kanaal van Willebroek. Op het Kiel werd geschoten, boogschieten vond plaats in het nachtegalenpark. Zeilen en polo deed men in Oostende en schietwedstrijden gebeurden in Hoogboom en in Beverlo. In de huidige Elisabetzaal zou men boksen en worstelen en ijsporten vonden plaats in het centrum van Antwerpen (Palais de Glace).

Van de stad kreeg men de toelating om de delegaties te logeren in de stedelijke scholen. Dat alles niet van een leien dak liep en dat er gemor was onder de atleten over huisvesting en voeding zal niemand verbazen. Sommige atleten gingen ook over de schreef en hielden uitbundige feestjes met de nodige alcohol.

De Spelen van Antwerpen kregen een aantal primeurs:

- De Olympische vlag werd voor het eerst gehesen.
- De Olympische eed werd voor het eerst uitgesproken.
- Vrijlaten van vredesduiven.

Naast de sportdisciplines waren er ook een aantal kunstprijskampen. Deze prijskampen waren van 1912 tot 1948 onderdeel van de Spelen. Men wilde sport en kunst samen brengen. De kunstprijskampen waren architectuur, beeldhouwkunst, schilderkunst, literatuur en muziek. Wij kunnen ons dit nog moeilijk voorstellen maar de tijdsgeest was toen helemaal anders.

De Belgische atleten deden het zeker niet slecht. België behaalde maar liefst 36 medailles (14 gouden, 11 zilveren en 11 bronzen). Al moet dit aantal toch wat genuanceerd worden. In de boogschietcompetities namen maar drie landen deel, waaronder meerdere Belgen. Onze boogschieters behaalden maar liefst 14 medailles.

Enkele van onze hedendaagse topatleten zijn vrouwen. Vrouwen op de Olympische Spelen van 1920 was niet evident. Velen vonden vrouwensport niet kunnen. Toch zou vrouwensport stilaan ingang vinden. In Antwerpen namen al 77 vrouwen deel aan wedstrijden.

De publieke belangstelling voor deze Spelen was erg teleurstellend, mede omdat de inkomkaartjes heel duur waren maar ook omdat de gewone burger andere zorgen had. Enkel voetbalwedstrijden en de boks- en worstelwedstrijden lokten veel volk. Het slechte weer was ook spelbreker.

Vanuit financieel standpunt waren de Spelen een debacle. De organisatoren hielden er een serieuze kater aan over.

Affiche van de Spelen

4. Marathon:

De marathon was geen onderdeel van de antieke Spelen. De eerste marathon werd in 1896 toegevoegd aan het programma.

Op 22 augustus 1920 werd in het Olympisch Stadion van Beerschot het startschot van de marathon gegeven. Het was slecht weer (regen en wind) en het parkoers lag er slecht bij (veel kassei- en zandwegen).

De marathon had een keerpunt halfweg de wedstrijd. Het keerpunt voor de marathon van 1920 was een olympische vlag die stond opgesteld aan de Reepkapel in Kontich. De totale afstand was 42 km en 750 meter (officiële lengte is nu 42 km en 195 meter). Er liepen 45 atleten uit 17 landen mee. Ons land had 4 deelnemers in koers: Charles Melis, Auguste Broos, Desiré Van Remoortel en Oscar Blansaer. Broos liep mee op kop en werd uiteindelijk vierde.

De atleten vertrokken in het Olympisch Stadion richting Boomse Steenweg.

In Aartselaar sloegen ze de Hoevelei in richting Reet.

In Reet liepen ze via de Eikenstraat en de **Rumstsestraat** richting Rumst.

Via de **Hollebeekstraat** kwamen ze Rumst binnen.

Op de hoek van de **statie** (Molenbergstraat) gingen ze links de **Statiestraat** in om via de **Doelhaagstraat** en **Kerkstraat** in **Tiburstraat** en de **Bussestraat** te lopen tot het kruispunt met de N1 (**Vosberg**). Hier sloegen ze links af.

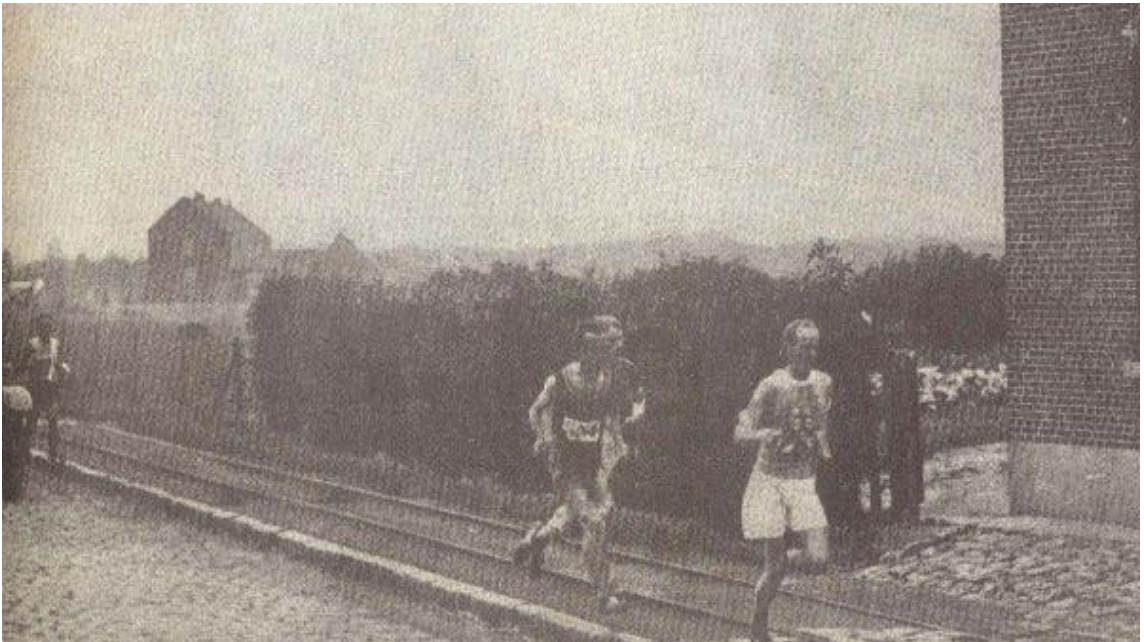
Volgens een andere bron liepen de atleten in Rumst de **Molenbergstraat** in, de Statiestraat voorbij en sloegen ze wat verder links af in de **Kazernestraat** om uit te komen aan het toenmalige gemeentehuis. Via de **Markt** liepen ze de kerk voorbij om rechtdoor de **Kerkstraat** in te lopen en zo verder de **Tiburstraat** in naar **Bussestraat** tot aan het kruispunt van de **Vosberg**. Hier hebben we toch wat bedenkingen bij. We denken dat het logischer was dat ze niet de Kazernestraat in draaiden maar enkele meters verder links de **Veerstraat** in en dan liepen zoals hierboven beschreven.

Via Waarloos liep met tot de Reepkapel in Kontich waar het keerpunt lag.

Keerpunt aan de Reepkapel

Vanaf de Reepkapel liepen ze dezelfde weg terug naar het Olympisch Stadion.
De Fin Kolehmainen won de gouden medaille, de Est Lossman werd tweede en de Italiaan Arri won brons.

Op de sporen in de Tiburstraat of Bussestraat (?)

De atleten komen via de Bussestraat op het kruispunt van de Vosberg en draaien links af richting Waarloos/Kontich

De atleten zijn juist de N1 aan de Vosberg opgedraaid

De atleten lopen in de Bussestraat richting Vosberg(?)

Atleten lopen de Hollebeekstraat(?) naar beneden. Let op de slechte staat van de wegen (slijk en kasseibanen).

5. Rumst in 1920

De Rumstenaars hadden geen tijd om naar de marathon te komen kijken. Ons land kwam net uit een oorlog en de gewone burger had wel wat anders aan zijn hoofd dan naar een paar lopers te gaan kijken.

Gemeentehuis rond 1920

De atleten kwamen rechts van het gemeentehuis de Markt op

Molenstraat /hoek Statiestraat zoals het in 1920 ongeveer moet hebben bijgelegen

De statie voor 1914
Waarschijnlijk was er in 1920 niet veel veranderd

Mannen van den tram in 1920
Tweede van links boven Leonard Bruynseels; zitten midden Jozef Frans of Jefke van Jo Trap

Noot:

Een vraagteken achter het commentaar bij sommige foto's betekent dat we niet 100% zeker zijn. Toch wilden wij de lezer deze foto niet onthouden.

Bronnen:

Antwerpen 1920; verhalen van de VII Olympiade; Jasper Truyens; Davidsfonds 2020
users@telenet.be

Geschiedkundige kring Rumesta

René Beyst

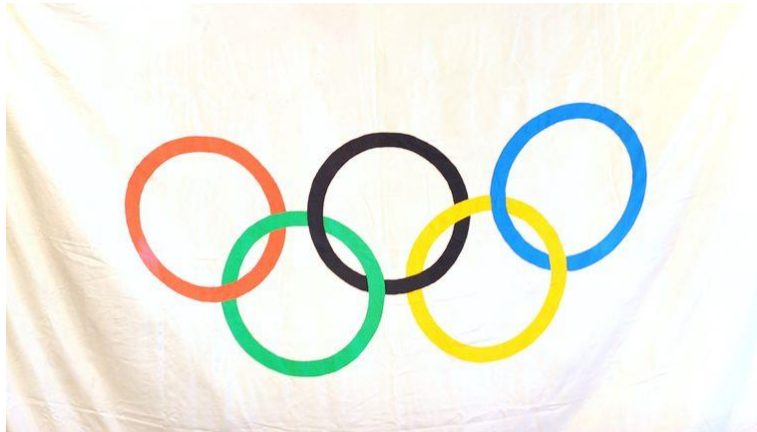
Foto's:

Du Houx, collectie Sportimonium (Hofstade).

Le miroir des sports

Fotoarchief Rumesta

Cinematek

Eerste olympische vlag

Walter Frans